

VANHUSNEUVOSTOT

Työkokoukset 1 x kk, joiden tarkoituksena on työstää ja luoda toimintamallit:

- Kolmannen sektorin kanssa työskentelyn kehittäminen
- Alueellinen vanhusneuvosto
- Alueellinen vanhussuunnitelma

VANHUSPALVELULAIN PILOTOINTI 2013 (VÄLI-SUOMEN IKÄKASTE II HANKE)

- Vanhusneuvostot pitävät haasteina samanlaisia asioita riippumatta kunnan koosta, sijainnista tai vanhusneuvoston organisoitumistavasta
- Koettu ettei ole päästy vaikuttamaan suunnitteluvaiheessa kunnan toimintaan
- Ei ole päästy vaikuttamaan kaikilla kunnan toimintasektoreilla
- Vanhusneuvostoa ei ole arvostettu
- Vanhusneuvostoa ei ole tunnettu ikäihmisten parissa
- Kokoonpanosta ei annettu hankkeen toimesta suositusta. Vanhusneuvostoja kehoitettiin pohtimaan toimintaa ja tekemään ratkaisuja sen mukaisesti
- Toimintasuunnitelma: tavoitteiden painotuksessa on ollut eroa

- Esittelijä/sihteeri: suuriin kuntiin tarvitaan kokoaikainen sihteeri, pienissä kunnissa sivutoimisen sihteerin asemaa on tärkeä pohtia
- Kansalaisraadit ja yhteiset foorumit ovat nousseet esille
- Länsi-Pohjassa ja Keski-Pohjanmaalla on molemmissa kuntien yhteinen vanhusneuvosto.
Keski-Pohjanmaa (7 kuntaa) ja Kokkola: kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa, läsnä kaksi edustajaa jokaisen kunnan vanhusneuvostosta ja lisäksi sihteeri

Pilotin tulokset:

- > Ehdotus vanhusneuvoston toimintamalliksi
- > Vanhusneuvoston toimintasäännöt
- > Toimintasuunnitelmamalli

Ehdotus toimintamalliksi

1. Vanhusneuvoston rooli ja toiminnan tarkoitus

Vanhusneuvoston kannattaa avata toimintansa lähtökohdat ja perusasetelma määräajoin ja järjestelmällisesti yhdessä kunnan hallinnon, päättäjien ja ikäihmisten eri toimijoiden kanssa. On hyvä selvittää, mitä tavoitteita eri toimijat ja uusi laki asettavat vanhusneuvostolle sekä pohtia, toteutuvatko tavoitteet nykyisellä kokoonpanolla ja toimintatavoilla.

2. Toiminnan normatiivinen perusta

Vanhusneuvostolle on hyvä laatia vanhuspalvelulakiin, kuntalakiin ja kunnan hallintosääntöön perustuvat toimintasäännöt, jotka kunnanhallitus hyväksyy.

Säännöissä kannattaa määritellä ainakin

- toiminnan tarkoitus
- lakisäätteiset ja muut mahdolliset tehtävät
- toimielin, joka asettaa vanhusneuvosto
- jäsenten lukumäärä sekä se, mitä tahoja jäsenet edustavat
- neuvoston toimikausi
- kokousten koollekutsuminen
- puheenjohtajan valinta ja sihteerin tehtävät
- toimintasuunnitelman laatiminen
- toimintakertomuksen antaminen.

3. Toiminnan sisällön suunnittelu

Vanhusneuvosto tarvitsee toimintasuunnitelman, joka ohjaa toimintaa lain ja vanhusneuvoston itselleen asettamien tavoitteiden suuntaan. Se on myös toiminnan valvonnan väline.

4. Vaikuttaminen kunnan organisaatiossa

Vanhusneuvosto tarvitsee hyvät yhteistyömuodot kunnan hallinnon, päättäjien ja kolmannen sektorin kanssa, jotta sen todellinen vaikutusvalta toteutuu eri sektoreilla ja eri vaiheissa. Minimissään vanhusneuvoston on lain perusteella saatava olla mukana vanhuspalvelulain §5:n ja §6:n tarkoittamassa suunnittelussa ja arvioinnissa. Tähän mukanaoloon on laadittava toimintatapa.

5. Kansalaisten osallistumisen vahvistaminen

Vanhusneuvoston tunnettavuus on osallistamisen onnistumisen kannalta tärkeää. Siksi vanhusneuvosto tarvitsee viestintästrategian ja kunnalta resursseja viestintän hoitamiseen. Lisäksi tarvitaan paljon erilaisia toimintamuotoja ja palautteen antamisen mahdollisuuksia, jotta ikäihmisten näkemykset voidaan huomioida.

6. Vanhusneuvostojen alueellinen yhteistyö

Vanhusneuvoston on hyvä tehdä yhteistyötä alueen muiden vanhusneuvostojen kanssa, jotta hyvät ideat ja toimintamuodot saadaan kaikkien käyttöön, ja jotta alueen ikäihmisten palveluita sekä elämänlaatua voidaan kehittää.

TEEMALIITE 2. ESIMERKKEJÄ, MITEN VANHUSNEUVOSTO VOI KÄYTÄNNÖSSÄ TOTEUTTAA TOIMINTAMALLIA

1. Tee aloite
 - Lautakunnalle
 - Johtokunnalle
 - Hallintokunnalle/yksikölle
2. Tee lausunto
 - Pyydettyäessä kunnassa vireillä oleviin asioihin
3. Pysy selvillä kunnan tilastoista ja raporteista ikäihmisiin liittyen. Pyydä asianosaiset virkamiehet kertomaan aiheesta säännöllisesti. Tee yhteistyötä vanhusasiamiehen kanssa tähän liittyen, jos kunnassasi on vanhusasiamies.
4. Lähetä esittelijäsihteeri tms. tapaamaan virkamiehiä, osallistumaan työryhmiin
5. Perusta työvaliokunta nopeaan reagointiin. Valitse työvaliokuntaan ainakin puheenjohtaja ja esittelijäsihteeri.
6. Järjestä yhteisiä tilaisuuksia lautakunnan, muiden neuvostojen (esim. vammaisneuvosto), palvelutalojen asukasraatien ja mahdollisten kaupunginosademokratiatahojen kanssa.
7. Järjestä tapaamisia tai yhteistilaisuuksia
 - Järjestöjen kanssa
 - Virkamiesten kanssa

8. Tee esite ja nettisivut. Katso että molemmissa on konkreettista, ikäihmisiä kiinnostavaa sisältöä. Huolehdi siitä, että nettisivujen tieto on ajantasaista ja silloin tällöin myös kevyttä.
9. Tee aloitelaatikko ja vie se mukana kaikkiin yleisötapahtumiin. Etsi laatikolle pysyvä paikka, jossain yleisötilassa (kunnantalo, kirjasto)
10. Pidä huolta, että vanhusneuvoston ajankohtaisista tapahtumista on tietoa mm. kirjastojen ilmoitustauluilla

11. Järjestä yleisötilaisuuksia
 - Luentotyyppisiä (silloin tarkoituksena on informoida ja kuulla ikäihmisten mielipiteitä kunnan ikäihmisiin liittyvistä ajankohtaisista asioista)
 - Rientotyyppisiä (silloin tarkoituksena on tehdä vanhusneuvosto tunnetuksi ja kuulla ikäihmisten tarpeita)
12. Pidä kokoukset muualla kuin kunnantalolla (ja tapaa samalla ikäihmisiä, kuule yksikön tilanteesta),
 - Palvelutaloissa
 - Kaupungin yksiköissä
 - Järjestöjen tiloissa

13. Luo yhteydet paikalliseen mediaan

- Radio: pyri järjestämään säännöllinen radioaika vanhusneuvostolle
- Paikallislehdet: luo maaperää vanhusneuvoston tiedotteiden julkaisemiselle ja toimittajien tulemiselle paikalle vanhusneuvoston järjestämiin tilaisuuksiin

14. Tee tiedote kaikesta ”suurelle yleisölle” kiinnostavasta

- Aloitteista, lausunnoista, kannanotoista, tapahtumista

15. Tee yhteistyötä muiden

vanhusneuvostojen kanssa, koska sillä tavalla keksit aina uusia ideoita

- Vierailut muissa kunnissa
- Yhteiset maakunnalliset foorumit ja kokoukset
- Puheenjohtajan tutustumismatkat muualle

LÄHDE:

Väli-Suomen Ikäkaste II Ikälain pilotointi osahanke
Hankeraportti 24.10.2013

